

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 10 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ**

ΘΕΜΑ Α1

α. Αγροτική μεταρρύθμιση: Σχολικό βιβλίο, σελ. 42 "Οι ραγδαίες εξελίξεις ... κοινωνικές συνθήκες" και σελ. 43-44 "Το αποφασιστικό βήμα ... αγροτικό χώρο".

β. Κίνημα στο Γουδί: Σχολικό βιβλίο, σελ. 86-88 "Το 1909 συντελείται ... επιδιώξεις του".

γ. Συνθήκη των Σεβρών: Σχολικό βιβλίο, σελ. 96 "Η συνθήκη των Σεβρών ... απτή πραγματικότητα" και σελ. 144 "Τον Ιούλιο του 1920 ... στην Ελλάδα".

ΘΕΜΑ Α2

α. Λάθος

β. Σωστό

γ. Σωστό

δ. Σωστό

ε. Λάθος

ΘΕΜΑ Β1

α. Σχολικό βιβλίο, σελ. 84, "Η οργάνωση ... της εκλογικής τους περιφέρειας".

β. Σχολικό βιβλίο, σελ. 84, "Αντίθετα με άλλες χώρες της Ευρώπης ... ενεργού πληθυσμού".

ΘΕΜΑ Β2

α. Σχολικό βιβλίο, σελ. 250 - 251, "Στο συνέδριο ειρήνης ... πολιτικών εξελίξεων".

β. Σχολικό βιβλίο, σελ. 252 - 253, "Στις 10 Μαρτίου 1921 ... του ίδιου έτους".

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

α. Για τον σχολιασμό της πηγής αρχικά αξιοποιούμε στοιχεία από το σχολικό βιβλίο, σελ. 90 "Ο Βενιζέλος ... μεταρρυθμιστικό του έργο" και σελ. 91 "Το ρεύμα που είχε ... κοινωνικών προβλημάτων". Το κείμενο Α που αποτελεί απόσπασμα από την Ιστορία του Ελληνικού Έθνους αναφέρεται στην εκλογική αναμέτρηση του Νοεμβρίου 1910 αμέσως μετά την παραίτηση Δραγούμη. Πιο

συγκεκριμένα, ο Βενιζέλος ανέλαβε στις 6 Οκτωβρίου 1910 τα υπουργεία των Στρατιωτικών και των Ναυτικών, ενώ στις 8 Οκτωβρίου ανέπτυξε στο Κοινοβούλιο τις βασικές κυβερνητικές θέσεις. Έπειτα, ο νέος πρωθυπουργός έσπευσε να ζητήσει την ψήφο εμπιστοσύνης των βουλευτών, χωρίς όμως να κατορθώσει να τη συγκεντρώσει. Τότε ο Βενιζέλος εισηγήθηκε τη διάλυση της Βουλής. Ο Γεώργιος, διαισθανόμενος την απήχηση του Βενιζέλου στον λαό, αποδέχθηκε την εισήγηση του πρωθυπουργού. Έτσι, στις 12 Οκτωβρίου προκηρήχθησαν εκλογές. Η πρωτοβουλία αυτή του βασιλιά, όπως ήταν αναμενόμενο, προκάλεσε τη δυσαρέσκεια και την αντίδραση των εκπροσώπων των παλαιών κομμάτων. Πιο συγκεκριμένα, οι επικεφαλής των ισχυρότερων κομματικών σχηματισμών (Γ. Θεοτόκης, Δ. Ράλλης, Κ. Μαυρομιχάλης) κατήγγειλαν τη βίαιη διάλυση της Βουλής και ακολούθησαν τον δρόμο της αποχής. Η στάση αυτή της ηγεσίας του παλαιού πολιτικού κόσμου καταδεικνύει το αδιέξοδο στο οποίο είχαν περιπέσει. Από το κείμενο Β του Παπαρηγόπουλου αντλούμε πληροφορίες σχετικά με τις εκλογές του Μαρτίου του 1912. Πιο συγκεκριμένα, το κόμμα των φιλελευθέρων αναδεικνύεται νικητής της νέας αυτής εκλογικής αναμέτρησης. Τα παλιά κόμματα κατάφεραν να εκλέξουν ορισμένους βουλευτές, ενώ άλλοι, όπως ο Δ. Ράλλης και ο Α. Ζαΐμης, κατέλαβαν θέσεις σε αναπληρωματικές εκλογές. Όπως προκύπτει, στη νέα Βουλή άσκησαν την αντιπολίτευση οι παλιοί ηγέτες Γ. Θεοτόκης, Δ. Ράλλης, Κ. Μαυρομιχάλης και οι νέοι πολιτικοί ηγέτες Δ. Γούναρης, Π. Τσαλδάρης και λίγο αργότερα ο Ν. Δημητρακόπουλος.

β. Όπως γνωρίζουμε από το σχολικό βιβλίο, σελ. 219 "Αλλά ο Βενιζέλος... ένοπλα τμήματα" και "Εκείνο που δεν είχε ... 12 Οκτωβρίου 1912". Το κείμενο Β του Παπαρηγόπουλου ενισχύει την ιστορική αφήγηση καθώς αναφέρει ότι η Κρητική Πολιτεία σκόπιμα είχε προβεί σε εκλογική αναμέτρηση την ίδια μέρα με την Ελλάδα, θεωρώντας σκόπιμο να αποστείλει τους εκπροσώπους της στη νέα ελληνική βουλή. Τα αποτελέσματα των εκλογών ήταν διαφορετικά από αυτά στην Ελλάδα, αφού το κόμμα των Φιλελευθέρων κατάφερε να εκλέξει μόνο 23 βουλευτές σε σύνολο 69. Όλο αυτό το διάστημα όμως η Τουρκία ανέμενε την αφορμή για να πραγματοποιήσει επίθεση εναντίον της Ελλάδας. Τέλος, ο Ελ. Βενιζέλος, ως πρωθυπουργός της Ελλάδας, με οξύτατο πολιτικό αισθητήριο γνώριζε ότι δεν είχε φτάσει ακόμη το πλήρωμα του χρόνου για την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα. Έτσι, ο Βενιζέλος αρνήθηκε κατηγορηματικά την είσοδο των Κρητών βουλευτών στην ελληνική Βουλή, απόφαση ιδιαίτερα επώδυνη για τον παλιό αγωνιστή και επαναστάτη.

ΘΕΜΑ Δ1

α. Οι ιστορικές μας γνώσεις αντλούνται από το σχολικό βιβλίο σελ. 166 - 167: "Σημαντικότερες ήταν οι επιπτώσεις ... ενσωματώθηκαν στον εθνικό κορμό". Τα ιστορικά παραθέματα των Γ. Γιαννακόπουλου, Απ. Βακαλόπουλου και Ρ.

Αλβανού και ο πίνακας που αναφέρεται στην παραγωγή δημητριακών, καπνού και βάμβακος ενισχύουν τις πληροφορίες του σχολικού βιβλίου. Το κείμενο Α αναφέρει ότι το 1924 το ελληνικό στοιχείο έφτασε το 62,1 του πληθυσμού και ότι τέσσερα χρόνια αργότερα ένας στους τρεις κατοίκους της Θράκης ήταν πρόσφυγας. Ο πρωθυπουργός Ελευθέριος Βενιζέλος σε λόγο του το 1929 τόνισε την ομοιογένεια του ελληνικού έθνους. Στο κείμενο Β ο Γερμανός St. Ronhart γράφει ότι η Ελλάδα μετά την άφιξη των προσφύγων αποτελούνταν από ένα σχεδόν απόλυτα ομογενή από άποψη γλώσσας και θρησκείας λαό 6.550.000 ψυχών. Συμπληρώνει, επίσης, ότι ο ελληνισμός σώζοντας τους πρόσφυγές του από την καταστροφή έσωσε τον ίδιο του τον εαυτό ενισχύοντας τον εθνικό του κορμό.

β. Οι ιστορικές μας γνώσεις σχετικά με τη συμβολή των προσφύγων στην αγροτική οικονομία της χώρας αντλούνται από το σχολικό βιβλίο σελ. 167 - 168: "Οικονομία: Για ένα διάστημα ... τις ασχολίες στην πατρίδα τους". Στο κείμενο Β γίνεται αναφορά στα εγχειροβελτιωτικά και αρδευτικά έργα που βελτιώνουν τη γεωργία και στα κτήματα που παραδίνονται σε πρόσφυγες ακτήμονες και γηγενείς. Στο κείμενο Γ τονίζεται η ιδιαίτερη ώθηση που δόθηκε σε τομείς της γεωργίας, όπως η αμπελουργία, η μεταξοσκωληκοτροφία και η ροδοκαλλιέργεια, και γίνεται αναφορά στην καλλιέργεια αμπελιών αμερικανικής προέλευσης, τα οποία δεν προσβάλλονταν από τη φυλλοξήρα, από τους πρόσφυγες. Σύμφωνα με τον πίνακα παρατηρείται μια σταδιακή ανοδική πορεία των ποσοστών της παραγωγής δημητριακών, καπνού και βάμβακος κατά τα έτη 1921 - 1925, με εξαίρεση το έτος 1922, όπου παρατηρήθηκε μια μείωση της παραγωγής δημητριακών και καπνού λόγω της μικρασιατικής εκστρατείας. Τα ποσοστά αποδεικνύουν την αύξηση της γεωργικής παραγωγής λόγω της αύξησης των προσφύγων.